

Prava vsak četrtik in velja s polnino vred ali v Mariboru s polnino vred na dom za celo leto 20 K, pol leta 20 K, za četrt leta 10 K. Liven Jugoslavije 50 K. Posamezna se pošlje na upravnstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Zanj se dopolnjuje do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon štev. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udje "Katol. tiskovnega društva" dobivajo list brez posamezne polnine. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopis se ne vrne. Upravištvu sprejema naročnine, inercije in reklamacije. Črna inercija po dogovoru. Za vse kraine oglase primeren popis. Nezaprti reklamacije so poslane prosite. — Telefon št. 220. —

26. številka

Maribor, dne 30. junija 1921.

55. letnik.

Resnica o „velikanskih uspehih“ samostojnih poslancev.

Prav na široko se je razkorajala samostojna bahavost v 25. številki „Kmetijskega lista“. Kričavo objavljanje „velikanskih uspehov“ samostojnih poslancev je za vse hinavsko počenjanje gospode okoli „Kmet. lista“ tako značilno, da ga ne moremo mirno gledati, ne da bi v njem nagromadeni laži ne razkrinkali. „Kmet. list“ piše o „velikanskih uspehih“ samostojnih poslancev. Kje so ti uspehi? Nikdar še niso davki tako izmogavali slovenskega kmeta kakor ravno sedaj, ko sedijo samostojneži v beogradski in ljubljanski vladi. Ako so samostojni voditelji tako mogočni gospodje, zakaj pa niso dosegli izenačenja davkov po vsej državi?

Zakaj je obremenjen z davki pred vsem slovenski kmet in zakaj se njegov samostojni „voditelj“ ne brigajo zanj? Iz uradnih podatkov je razvidno, da plačuje v vsej državi slovenski kmet razmeroma največje davščine. Samostojni voditelji so imeli pri ilike dovolj, da v Beogradu zastavijo z ozirom na krivično odmerjevanje davkov svoje toliko hvalisane sposobnosti in sile. Tega seveda niso storili, ker so v borbi za izvoznice, do čisto plačana korita in poslaniška mesta na slovenskega kmeta popolnoma pozabili. Dokler je bila naša stranka v vladi, ni dovolila, da bi se davki počeli dvigovati. Komaj so prišli samostojni v vlado, so bili davki v kratkem času za štirikratni iznos povišani.

Kaj pa je s trošarino, ki so jo de mokrski ministri naložili na kavo, so, sladkor itd.? Za odpravo tega bremena, ki tlači v prvi vrsti kmeta in kmeto-delavske sloje, niso zganih samostojni poslanci niti z mezinco.

Pač pa so dosegli, da so se v dobi njihovega vladanja dvignile razne pristojbine, prenosnine in davek na tedišine. Po zatrevanju samostojnih poslancev so ta bremena ugodnosti in olajšave za našega kmeta. Na prvi strani kriči „Kmet. list“ o „velikanskih uspehih“ samostojnih poslancev, na drugi strani iste številke pa poroča, da se bo vpeljalo nove takse, ki se bodo plačevale izključno v dimarjih. Ali ni to največja lumparija, kar je svet poznal?

Samohvala o prostem izvozu žitine, ki so ga „dosegli“ slabostojni poslanci, je plitva in neumna. Vsi veste, da je naša država predvsem poljedelska in ne industrijska država. Kaj naj torej Jugoslavija izvažata? Morda stroje, motorje itd., katerih ne proizvaja? Kaj naj stori z živino in žitom, katerega ima v izobilju. Jasno je kot beli dan, da mora izvažati, a-

ko je navezana na uvoz drugih potrebnih. Izvoz žita se prepove samo takrat, kadar preti slaba letina in njej sorodna lakota. Isto je z živino; dokler je bilo še malo živine, se je izvoz omejeval. Sedaj, ko ima Srbija za pet dovolj živine, jo je treba izvažati in radi tega so Srbi dovolili izvoz. Carina se je samo znižala, ni pa odpravljena, kakor bi bilo potrebno. Znižati so jo pa morali radi tega, ker Avstrija ni bila več v stanju, kupovati radi visoke carine naše živine. Ako bi naši državni postopali drugače, omejevali izvoz živine, katere je sedaj dovolj, ohranili carino na isti visini, bi zaslužili po vsej pravici, da se jih posadi na zatožno klop.

Znižane carine so pesek, ki ga sujejo samostojni poslanci kmetem ljudstvu v oči. Kar bodo državne blagajne vsled znižane carine premalo sprejele, bodo davkoplačevalci doplačali z drugimi davki in pod drugimi naslovi. Stiskali jih bodo z direktnimi davki, pristojbinami, taksami itd.

Prometni davek bo prišel v novi, še hujši obliki in kmetje bodo nekoliko pozno videli, koliko bodo morali plačevati vsled tega, ker bo novi prometni davek podražil vso trgovino in ves promet. Ta veliki „uspeh“ samostojnih poslancev bo slovenski kmet prav kmalu začutil na lastni denarnici.

Isto je z davka prosto žganjkuho. Naši poslanci so se zanj vedno borili. Na njihov pritisk se je moral finančni minister udati vsaj toliko, da mora med slovenskim in srbskim kmetom, ki za žganjkuho noče plačati niti vicarja, vladati popolnoma enakopravnost.

„Velikanski uspehi“ samostojnih poslancev niso nič drugega nego strah pred ljudsko sodbo. Boj, ki ga bijejo samostojni poslanci skupno z demokrati proti slovenski samoupravi ali avtonomiji gre namreč h koncu, z njih pomočjo bodo vklenili naše ljudstvo v centralistične okove, gospodarsko odvisnost in suženjstvo. Grešnikom se vzbuja črna vest in radi tega se v svojih glasilih penijo v divjem in zlobnem podtikovanju proti naši stranki, o kateri so vedno govorili, da je — uničena. „Velikanski uspehi“ samostojnih poslancev se bo slovensko kmeto ljudstvo spomnilo posebno tistokrat, kadar bodo nad njegovim hrbtom vihteli beogradski mogočni valpetski bič in kadar bodo davčni vijaki polagoma lomili njegove kosti.

Naša stranka, ki se je v najtežjih časih — v svetovni vojni —

pogumno borila za obstanek slovenskega kmeta, ne bo odnehala v boju za njegove pravice nikdar in pod nobenimi pogoji. Zaslužno plačilo pa čaka tiste, ki so ga prodali za Judežve groše in osebnemu častihlepu na ljubo.

Delo „samostojnežev“ za kmeto ljudstvo!

„Ginljivo“ je gledati koritarje samostojnežev, kateri so s takimi obljubami nastopili lansko leto pri volitvah v konstituanto, da so premetili mnogo naših ljudi — Evo jih! Mesar Pucelj — minister-strokovnjak v računih in menjarstvu denarja, Iv. Urek — podpredsednik skupščine, živinski dohtar Rajer — direktor razredne loterije — mlinar Dobnik — podpredsednik vlade, leni, nesposobni Demšar, poverjenik, liberalni agitator Jamnik — poverjenik, nebroj agitatorjev, — sekvestri in nadzorniki na graščinskih posestvih. Tako izgleda ne-sebično, požrtvovalno delo za kmeto ljudstvo!

Kaj pa dobi ljudstvo od teh sijajno plačanih voditeljev Samostojne stranke? Dobi sledeče dobrote:

1. Vedno večja bremena, več vajakov, več žandarjev.
 2. Sme plačati kupnino za Turke v znesku 1.200 milijonov kron.
 3. Sme plačati za ruske vojake mesečno 24 milijonov kron.
 4. Mora mirno gledati zapravljanje denarja v posameznih ministrstvih, tudi v kmetijskem.
 5. Mora trpeti, da se za „samostojneže“ ustvari masno plačano mesto (brez dela) podpredsed. vlade v Ljubljani.
 6. Dobi zvišani zemljiški davek, davek na dedščine in desetek, zvišane razne pristojbine itd.
 7. Dobi kupljeno ustavo, katero odklanjajo skoraj vsi hrvatski poslanci in ogromna večina slovenskih poslancev, proti kateri nastopajo vsi kmetijski poslanci izvemši poslance Samostojne.
- Kmeto ljudstvo! Teh novih bremen, katerih je naložila vlada, odkar so samostojni vstopili v vlado, ne bo mogel kmet dolgo nositi, a kaj zato. Samostojnežem je dovolj, da podprejo Pucelja, da mu ne bo treba iti v Ameriko, da sezidajo Ureku na državne stroške novo hišo, da rešijo z Ekonomom Drogenika in druge barantavce, da izvojujejo — staro pravdo za voditelje in agitatorje Samostojne; vse to pa naj plača ljudstvo v obliki novih zvišanih davkov in pristojbin.

Ljudstvo in šola.

Prva naloga vsake vlade v naši novi državi bi morala biti: urediti državo modro in pravično, uvesti dobro

upravo, da bodo vsi državljani zadovoljni, z dobro zunanjo politiko si zagurati meje in pripraviti srečen razvoj, pobijati draginjo z vsemi sredstvi, socialno pravično urediti razmere med posameznimi stanovmi. Toda odkar so liberalci s svojimi zavezniki vzeli vlado v svoje roke, delajo ravno nasprotno kakor bilo prav. Uprava je vedno slabša, pritožb ljudstva vedno več, nezadovoljnost vedno raste itd. Liberalno-samostojne vlade prva skrb je namreč braniti kapitaliste in veri ter cerkvi vzeti vso svobodo, pravico in upliv. Da bi to čimprej dosegli, so se vrgli na mladino in šolo. S pomočjo brezverskega Sokola in brezverske vzgoje v šoli bi radi v najkrajšem času uresničili svoje liberalne namene pri mladini. Ljudstvu bi radi odvzeli vsak upliv, vsako pravico do šole in vzgoje otrok. „Slov. Gospodar“ je že večkrat opozarjal slov. krščansko ljudstvo na nevarnost, ki preti naši mladini, krščanski vzgoji in šoli od liberalcev in samostojnežev, katerim z vso vneto pomaga liberalno misleče učiteljstvo, ki se da od Pribičeviča in Žerjava zlorablja kot priprega za liberalno-kapitalistični voz. Načrte, po katerih bi se naj po želji liberalnega učiteljstva uredila šola, mora slov. ljudstvo odločno odkloniti, zavreči. Oni hočejo, da bi imela pri šoli in vzgoji otrok govoriti samo kak liberalni minister in učitelj, starši bi naj smeli samo plačevati. Najdražji svoj zaklad, svojo deco, izročijo starši šoli, in naj bi ne imeli nič govoriti, kako se naj otroci vzgajajo?

Otroci so last starišev in ne države ali učiteljstva, zato pa imajo v prvi vrsti stariši določevati, kaka bo šola, kako se naj otroci vzgajajo. Učitelji morajo biti v službi ljudstva, starišev, katerih deco imajo vzgajati in poučevati, ne pa sluge države ali kakih zagrizenih ministrov ali strankarjev. Zato bi učitelji morali stati na strani krščanskih starišev, ki hočejo, da se njihovim otrokom da krščanska vzgoja v šoli, ne pa na strani zloglasnega Žerjava, ki se je zaklel, da hoče iztrebiti katoliško vero iz Slovenije. Ali naj taki ljudje vzgajajo mladino krščanskih starišev? Kako steklo zagrizeni sovražniki krščanske vzgoje so liberalni učitelji, nam kažejo besede predsednika društva liberalnih jugoslovanskih učiteljev Luka Jelenca, ki je rekel: „Učitelji, ki so člani krščanskega društva slovenskih učiteljev Slomškove zveze, ki so torej krščanskega mišljenja in so za krščansko vzgojo, morajo ali iz Slomškove zveze ali pa bodo izgubili službo.“ Tako daleč smo torej že: učitelje, ki se držijo krščanskih načel, ki so za versko vzgojo, hočejo spoditi iz službe. Slovensko ljudstvo, te besede si dobro zapomni. Te besede kažejo, da so se liberalni učitelji popolnoma vdinili Pribičeviču in Žerjavu, da so oni zakleti

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevel Paulus.

(Dalje.)

In solze so mi prišle, ko sem pomislil, da bo ta nerodni, tuji deček odlej pomagal moji ljubi materi. Bojim se, da sem prav po pasje ravnal z njim. Novinec je bil in prav neokreplen fant, kregal sem ga in ga zbadal kjer se je le dalo.

Noč je minila in drugi dan po obeh sva se s Tomom spet odpravila na pot. Poslovil sem se od matere, od dolinice, kjer sem živel, odkar sem na svetu, in od ljubega, starega „Admirala“, ki mi pa ni več tako ugajal, od kar je bil popravljen in pobeljen. Moja zadnja misel je bil kapitan. Spomnil sem se ga, kako je hodil ob obrežju s svojim starim klobukom, ki je za njim tičalo petelinje pero, s svojo brazgotino na licu in velikim daljnogledom pod pazduho.

Pa zavila sva krog griča in hiša mi je izginila izpred oči.

O mraku naju je pobral pri „Kralju Juriju“ poštni voz. Sedel sem stis-

njen med Tomom in debelim starim gošpodom in kljub nagli vožnji in mrzlemu nočnemu zraku sem kmalu trde zaspal. In spal sem vso pot čez griče in doline od ene poštna postaje pa do druge in šele močen sunek med rebra mi je odprl oči.

Stali smo na ulici sredi mesta — pred velikim poslopjem in beli dan je že sijal z neba.

„Kje smo?“ sem vprašal.

„Bristol!“ je rekel Tom. „Doli z voza!“

Graščak Trelawney si je najel stanovalne daleč spodaj pri ladjarnah, da je laže nadzoroval delo in popravila na naši jadrnici.

Tja doli sva morala s Tomom in na moje veliko veselje naju je peljala pot vseskozi ob pristaniščih in mimo ladij vseh mogočih velikosti in vrst in narodov celega sveta. Na eni so si mornarji prepevali pri svojem delu — na drugi so viseli gori med jadrni, visoko nad mojo glavo, na vrveh, ki so bile videti tenke kakor pajčevina.

Čeravno sem živel vse življenje ob obrežju, se mi je zdelo, da nisem bil

še nikoli tako blizu morja kot danes! Duh katrana in morske slane vode je bil čisto drugačen tukaj! In ljudje, ki sem jih videl! In vsi so bili daleč od onstran morja! Stari, ogoreli mornarji so me srečavali, z zlatimi obročki v ušesih, z navihanimi brkami in lasmi, spletenimi v kite, gugajoč se in nerodno so stopali, videlo se jim je, da se navajeni na zibajoče se ladijske krove. Če bi bil srečal kralje in kneze, ne bil bi jih gledal s tolikim radostnim zanimanjem, kakor te raznovrstne pomorske postave!

In tudi jaz pojdem na morje, čez morje na brzi jadrnici, s pevajočimi, drznimi mornarji, neznanemu in bajnemu otoku naproti, iskat zakopane za klade!

Ves zatopljen v svoje prelepe sanje sem prišel s Tomom pred velik hotel. Graščak Trelawney, oblečen kot pristen pomorski častnik, v sinjemodri sukni in belih hlačah, je ravno kar stopil iz vrat. Lice se mu je smejala, in izvrstno je posnemal zibajočo se lipo pravega pomorščaka.

„Glej jih! Dobrodošli!“ je vzklik-

nil. „In sinoči je prišel že tudi gospod zdravnik iz Londona! Imenitno! Vsa družba je zbrana!“

„Oj, gospod graščak, kedaj pa odjadramo?“ sem kriknil.

„Kedaj odjadramo —?“ je dejal — „jutri —!“

VIII.

Po zajutruku mi je dal graščak neko pismo na Dolgega Johna Silver, krčmarja v gostilni „Pri daljnogledu.“ Brez velike težave jo bom našel, mi je pravil, naj le samo grem na obrežju ob ladjarnah in skrbno pazim na nizko hišico z novim napisom.

Održal sem se na pot ves vesel, da bom spet gledal ladje in mornarje. Prerival sem se skozi goste trupe ljudi, med tovari, zaboji in zavoji, ker ob tem času je v pristanišču najbolj živo, in končec sem našel gostilno „Pri daljnogledu.“

Naredila je precej ugoden utis. — Napisu se je videlo, da je bil šele sedaj pred kratkim nov, na oknih so viseli lični rdeči zastori, tla so bila lepo snažno umita. Od dveh strani so bila vrata v nizko, pa prostorno pivsko sobo. (Dalje prihoduje.)

sovražniki krščanske vzgoje, da ne poznajo nobene svobode vesti in prepričanja, da svojim sotovaršem učiteljem ne privoščijo niti službe niti kruha, če so ti tovariši krščanskega mišljenja. Te besede voditelja liberalnega učiteljstva razodevajo čudovito surovost in neolikankost in da, čisto navadno podivjanost, vsakega čuta dostojnosti. Ali so taki voditelji sposobni za vzgojitelje mladine? Ali se je potem čuditi, da se surovost tako širi med mladino, ako so njeni glavni voditelji tako surovih besed?

Gospod Luka Jelenc, pred vso javnostjo Vas mora biti sram teh besed. Prepričani smo, da še vendar niso vsi liberalni učitelji tako daleč zašli kakor njihov voditelj. Če smo te obsodbe vredne besede Jelenceve ožigosali, pa se naj to ne smatra za napad na učiteljstvo, ampak samo opomin njegovemu voditelju, da naj svojo protiversko steklost kroti in govori tako, kakor se spodobi. Slov. starše pa taki izbruhi opozarjajo, da naj bodo na straži pred takimi odgojitelji otrok, ki bi radi dosegli, da ne sme krščanski učitelj niti v šolo več. Svarimo učiteljstvo, ki še pametno in dostojno misli, da ne gre za takimi voditelji, ki hočejo iz šole spoditi učitelje, ki so za versko vzgojo, ki so krščanskega mišljenja. Velik dobitnik naroda je dober krščanski učitelj, pa tudi velik škodljivec brezverski učitelj, poguba za vsak narod je brezverska vzgoja, kakršno hočejo vsiliti tudi nam Pribičevići in Žerjav s pomočjo liberalnega učiteljstva. Gospod Luka, kaj pa če se bodo krščanski starši vzdržali in nastopili zoper vaše brezverske namene; starši imajo stokrat večjo pravico ko vi, odločevati, kateri učitelj sme v šolo in kateri ne. Zapomnite si vi in vaši: v krščanskih šolah ima pravico in prostor samo verska vzgoja in krščanski učitelj. Ako bote tako nastopali, potem bomo krščanski starši nastopili za svoje pravice v šoli odločno in brezobzirno. Mi vas dobro plačujemo, vi ste zavoljo nas tukaj in ne mi zavoljo vas. Naše otroke ste dolžni vzgajati tako kakor je naša volja, ne pa kakor bi kak Pribičević ali Žerjav in njih ponižni sluga Luka Jelenc komandiral.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Pašičevi beograjski vladi se godi slabo v očeh občene javnosti glasovanju za sprejem centralistične ustave. Vladihovci so že razobneli po svojem časopisu, da bo za nas Slovence in Hrvatke pogubonosna ustava sprejeta minule sobote, nato bo pa Pašič popeljal vse poslance, ki so glasovali za ustavo, na Kosovo polje, kjer bi naj bilo veliko slavlje sprejema ustave. Pa ravno pretekli teden so se pojavile nove težkoče za sprejem ustave iz vrst vladnih Turkov. Vlada je že sklenila pogodbo z različnimi bankami, da jej te posodijo dve milijardi za nakup turških glasov. Sedaj pa zahtevajo vladni Turki spremembo člena ustave, ki govori o upravnih razdelitvah države. Te novi turški zahtevi se je uprl Pašič, ki hoče mesto drago kupljenih Turkov pridobiti za vlado in ustavo srbske zemljoradnike in socijalne demokrate, katerim se že pogaja. Kako bodo izpadla ta pogajanja, ve sam Bog! Ako pa se bodo razbila, nima vlade večine in bo morala podati ostavko. Pravice in pišejo, da bodo centralistično ustavo vsilili, potem pa razpustili konstituantu. Končno veljavno glasovanje o sprejemu ustave se bo še znatno zavleklo, in je vprašanje, če se bo sploh vršilo, ker se sedanja koritarska vlada boji sramote, da propade pri glasovanju. Dosljej so Pašičevi edino zvesti podrepniki naši samostojni izvozniki in vsem lumparijam udani demokrate. Vsekakor stoji danes Pašič s svojo vlado pred takimi težkočami in zapletljenji, da jih bo težko premostil, in bo najbrž padel on s svojo ničvredno ustavo vred, katero je zveržil — brez volje in sodelovanja slovensko-hrvatskega ljudstva. — Našo edino luko Baroš pri Reki, ki nam pripade po mirovni pogodbi z Italijo, nam je hotel "dobri" Pašič zmešetariti pod italijansko vrhovno oblast. Radi te njegove mešetarije z Italijani so ga začeli ostro napadati v zbornici razni poslanci in Pašič je izjavil v parlamentu, da se ne bo pogajal z Italijani radi

Baroša tako dolgo, dokler Lahi ne izpraznejo celotnega našega ozemlja.

V italijanskem novem parlamentu se držijo nad vse dobro in hvalevredno naši slovenski poslanci, katere je poslalo naše ljudstvo v rimski parlament iz neodrešene domovine.

Grško-turški spor radi ozemlja v Mali Aziji še traja nadalje. Antanta je hotela posredovati v tem sporu, a so odklonili to posredovanje Grki. Grška tudi naznanja, da je prešla v vojno stanje s sovjetsko Rusijo.

Na angleškem že štrajkajo rudarji nekaj mesecev. Sedaj so angleški rudarji zopet naprosili vlado, da bo ta ponovno posredovala med rudarstvom in posestniki rudnikov. Angleški rudarski štrajk bo po tem posredovanju gotovo kmalu končan.

Tedenske novice.

t Za nove naročnike! Prosimo naše može, mladeniče, žene in dekleta, da te dni greste k sosedom in prijateljem ter jih s prijazno besedo nagovorite, naj si vendar naročijo »Slov. Gospodarja«. Naročnina znaša do novega leta samo 20 K, za četrt leta pa 10 K. Posebno občinski župani, obč. svetovalci in odborniki bi naj bili vsi naročeni na »Slov. Gospodarja«. Naročnino pošljite po nakaznici na naslov »Upravištvo «Slov. Gospodarja», Maribor, Cirilova tiskarna«. Razširimo naše liste do zadnje slovenske hiše. To je sedaj najvažnejše delo naših vrljih zaupnikov. Pozdravljeni vsi, ki se trudite za razširjenje katoliškega časopisja!

t Kdo bo glasoval od Slovencev za centralistično ustavo in za rop slovenske avtonomije? Ako bo sedanja centralistična ustava sploh sprejeta, bodo za njo glasovale sledeče kupljene izdajice slovenskega naroda: 1. Demo krat in celjski advokat dr. Nekoslav Kukovec. 2. Demokrat in svoječasni paša Slovenije dr. Gregor Žerjav, »uradnik« Jadranske banke. 3. Demokrat ljubljanski profesor Josip Reis' ner. 4. Samostojni »kmet« dohtar Vošnjak. 5. Ivan Pucelj, mesar in sedanj minister iz Velikih Lašč. 6. I. Rajer, samostojni živinozdravnik v Kostanjevici. 7. I. Majeun, gostilničar in mesar v St. Janžu in eden izmed glavnih liberalnih kolovodij kranjskih samostojnežev. 8. Ivan Mermolja, samostojni begunec, vrtnar in prekupec iz Pesnice. 9. Jože Drofenik, bivši štajerčijanec in žganjar pri Sv. Juriju ob južni želi. 10. Ivan Urek, slabostojni kmet in graditelj nove hiše na račun slovenskih davkoplačevalcev iz Globokega pri Brežicah. 11. J. Kušar, posestniški sin v Kranjskih Notranjih Goricah ter neizvoljeni samostojni poslanec Ivan Kirbiš iz Prepol, svinjski mešetar. Ta imena smo objavili, da bo naše ljudstvo znalo, kdo od Slovencev ga je prodal za denar in izvoznice srbskemu centralizmu.

t Koliko stane naše davkoplačevalce vsak turški glas za ustavo? Na vsacega turškega poslanca, ki bo glasoval za centralistično ustavo, pride 47 milijonov. Lepa svota!

t Turkom hoče vlada izplačati, kar jim je obljubila za odkup veleposesti, radi tega pa je najelo finančno ministertvo pri raznih bankah 2 milijardi posojila, ki bodo zginitile v turških žepih tudi na račun žuljev slovenskega kmeta samo, da pride pod Pašičev klobuk centralistična ustava.

t Upravičen poziv. Turki se nekaj zopet puntajo in izjavljajo, da bodo glasovali proti ustavi, ako jim vlada ne izpolni prav vseh njihovih zahtev in želj. Z ozirom na zopet nove muslimanske zahteve pozivajo Turke srbski časopisi: »Morate glasovati za ustavo, ker ste za to plačani!« Isto ko o Turkih, velja tudi o naših samostojnežih.

t Kaj je centralizem? Na to vprašanje so prinesli časopisi dober odgovor in pišejo: Centralizem je: Ako eden jemlje, drugi pa dajejo; ako samo eden zapoveduje; ako drži samo ena roka uzde sto konj; ako le z enim plugom orje cela vas; ako vsi sejejo, pa samo eden žanje i. t. d.

t Od vseh držav dobivamo odškodnino v milijonih svetih in čistem zlatu. Četrtno milijarde v zlatu dobimo od Nemčije in 43 milijonov pa od Bolgarov. Tako poročajo sedaj pred sprejetjem ustave demokratski listi. Vsi ti zlati milijoni pa nam prav nič ne zaležejo, davki so vedno višji, ljudstvo vedno

bolj nezadovoljno, ker romajo zlati milijoni za nakup vladnih glasov.

t „Edinost“ samostojnih poslancev Ko so prišli naši samostojni izdajalci slovenske samouprave v Beograd, so se najpoprej vrinili v klub srbskih zemljoradnikov. Ker se zemljoradniki ni so hoteli za izvoznice prodati vladi, so izstopili samostojneži iz kluba zemljoradnikov in osnovali svoj lastni klub samostojnih seljakov pod vodstvom štjurskega Drofenika. G. Drofenik pa je bil prehuđ zagovornik ropa avtonomije Slovenije, radi tega so se sprli samostojneži med seboj v Beogradu, odstavili Drofenika in sedaj sedi na izdajalskem tronu načelstva kluba samostojnih g. Mermolja. Naenkrat bomo čitali, da so se samostojni mešetarji, mesarji in verižniki med seboj ne samo sarregali, ampak tudi stepili in jo je potegnili vsaki s svojo polno mošnjo na račun davkoplačevalcev na svojo lastno stran k od vlade napolnjenemu koritu.

t Urekova občina Globoke za avtonomijo! Med tem ko se Urek v Beogradu prodaja za centralizem, se izjavlja njegova domača občina Globoke za avtonomijo z smislu zahtev Slovenske kmetke zveze. Toliko dajo Globočani na svojega domačega preroka.

t Za samoupravo Slovenije so se izrekle nadalje še sledeče občine iz delokroga marib. tajništva SLS: 176. Terbegovci, 177. Jelovec pri Kamnici, 178. Šetarova-Radehova, 179. Majšperk, 180. Cagona, 181. Ciglence, 182. Ormož, 183. Cvetkovci, 184. Podgorci, 185. Sred. Gašteraj, 186. Gortina, 187. Spuhlja, 188. Sv. Florijan, 189. Sedlašek, 190. Kog, 191. Jastrebcji, 192. Ogjenšak, 193. Gor. Polskava, 194. Rogoznica, 195. Litmerk, 196. Žerovinci, 197. Lehen pri Ribnici, 198. Sv. Lovrenc nad Mariborom.

t Naši župani: pri Sv. Andražu v Slov. gor. Jože Zelenko, pri Sv. Barbari v Halozah Anton Stumberger, v Destinčiji Alojzij Toplak, v Doleni M. Tominc, v Dolcih Jožet Hauptman, v Drstelji Valentin Polanec, v Forminu Alojzij Brodnjak, v Gajovcih France Ranfl, na Gorenjskem vrhu Ivan Poliš, v Velikem Oklju Janez Podhostnik, v Gruškovoju Josip Feguš, v Janežovcih Matija Hole, v Livajnovcih J. Zelenik, pri Sv. Marjeti Franc Janžekovič, na Ptujski gori Jakob Rodšek, pri Sv. Marku Ivan Vršič, v Murčinovi Simon Kostanjevec, v Prvencih Jakob Polanec, v Podvincih Martin Čeh, v Rogoznici Franc Rašl, v Zabovcih Jože Zemljančič, v Skorišnjaku Franc Lesjak, v Trnovcu-Seli Franc Skrbinšek, v Trnovski vasi J. Čuček, na Turškem vrhu Stefan Vesenjak, v Minterovcih Franc Belec, na Biščekem vrhu Lovrenc Svaro, v Slovenji vasi Franc Zupančič, na Vurbergu Franc Zelenik, v Cirkovcih Simon Medved, v Hotinjavsi Franc Pišek mlajši, v Slapincih Josip Topolnik, v Bolehnečcih Franc Plavec, v Trbegovcih Fr. Horval, v Kraljevcih Jak. Flajsinger, v Krabonošu Franc Kegl, v Stančinah Lovro Vambergar, v Murščaku Lovro Divjak.

t Sokoli zanicujejo križ. 24. maja je bil v Zalcu pogreb Franca Viranta, gostilničarkega sina v Zalcu. Na čelu spreveda so korali Sokoli. Ko se sprevod razvijal, pošlje organist Zupanc fanta Adolfa Pečovnik, ki je nosil križ, naprej, da gre na čelu spreveda. Križ bi torej bil ravno pred sokolskim oddelkom. Toda takoj zavrne Sokol Vilko Kuček fanta s križem nazaj, češ: »Ne delaj sitosti!« Fant se s križem vrne in organist ga hoče zopet poslati naprej. Fant pa pove, kaj mu je rekel Vilko Kuček. Duhovščina, ki je bila polnoštevino povabljena na sprevod, se spogleda, a da se odvrne hušji škandal nadaljuje sprevod. Na pokopališču pa povzame brez vsakega dovoljenja isti Sokol Vilko Kuček besedo in začne proslavljati rajnege, kako mu je bila sokolska ideja najsvetejša, kako kot demokrat ni klonil ne duha ne tilnika pred ultramontanizmom, to je pred katoliško cerkvijo. Take za katoliško Cerkev in verne katoličane žaljive izraze si je drznil izustiti na cerkvenem prostoru svobodomiselnih Sokol Vilko Kuček. Za opisano sramotenje križa in katoliške cerkve pri cerkvenem opravilu so pričali vsi, ki so se pogreba udeležili. Ker je Sokol Vilko Kuček motel cerkveno posest, bo moral zadevo obracunati še z državnim pravdnostvom. So-

koli pa bodo seveda še zanaprej govorili, da niso proti veri! Žal, da se najdejo stariši, ki še sedaj po tolikih žalostnih zgledih in dokazih sokolskega brezverstva puščajo svoje otroke pri Sokolu in sokolskemu naraščanju.

t Sokolska narodnost. Pred kratkim je bila v Laškem razprava v tožbi ravnatelja Geiselreiterja in uradnika Puncuha zoper poštenega delavca Antona Kuder. Stranke so se poravnale. Advokat dr. Roš, ki je zastopal Geiselreiterja, je zahteval 100 K za Sokola. Kuder, ki je član Orla, se je ponudil, da bi raje plačal 200—300 K za Jugoslovansko matico. Toda Sokoli so to ponudbo zavrnili. Njim je več svobodomiselnih Sokol, ko neodrešeni bratje v laški sužnosti.

t Kmetski tabor za ormoški okraj se vrši na Hardeku pri Ormožu v nedeljo dne 17. julija t. l. Začetek ob 3. uri popoldan. Govorijo poslanci »Jugoslov. kluba«. Po zborovanju ljudska veselica, združena z godbo in z različni zabavami. K obilni udeležbi se z ozirom na važna poročila poslancev vabi kmetško ljudstvo ormoškega okraja.

t Za cigane in Madžare. Ormoški liberalci so ljudje posebne vrste in posebni ljubitelji ciganov in Madžarov. Pred nedavno je zaprosilo telovadno društvo Orel, da se mu prepusti za telovadbo občinski prostor v takozvani »občinski grabi.« Toda policajdemokrati so to prošnjo kratkoma odklonili. Sedaj so pa prišli v Ormož ljudje, o katerih se govori, da so ali cigani, ali Madžari. Je to nekaj oirniks z godbo posebne vrste. Ljudem kažejo osle, opice itd., njihova godba pa igra zelo spakodrano »sokolsko vižo«, kar se pa ormoškimi liberalciem zelo dopade. Liberalni župan je dal tej čudni družbi na lastno roko takoj občinske prostore na razpolago, dočim jih je pa Orlu odrekel. Naše kmetško ljudstvo je vsled tega enostranskega postopanja liberalnega župana do skrajnosti razburjeno in se poprašuje, kako bodo neki odborniki naše Slovenske ljudske stranke obračunali s tem zagrizenim liberalnim županom?!

t Skomine po županskem stolcu. Iz Runeč pri Ormožu se nam piše: V naši občini je dolgo let županoval vnet pristaj zloglasnega ptujkega »Štajerca«, Miha Skolibar. To je tisti mož, ki je pogosto vabil k sebi kot goste razne zloglasne ormoške nemškutarje kot sodnika Pupaherja, Ljubeca itd. To je pa tudi tisti možakar, ki je, kadar se je delila podpora, poznal samo svoje ljudi in prednost so imeli samo njegovi delavci. Za župana je bil pri zadnjih volitvah izvoljen versko in narodno za vedni Franc Lipnič in zloglasni Skolibar je ostal na cedilu. Možakarja je pa te tako užalilo, da je vložil ugovor zoper izvolitev. Čudno, poprej je zagotavljal, da ne mara biti župan, a sedaj se pa zopet poteguje za županski stolec. Toda ne boš Miha, mi občani nimamo do Skolibara nobenega zaupanja in ne maramo narodnih izdajic!

t Orlovska prireditev Savinjskega okrožja v St. Pavlu v nedeljo, 26. junija je izvrstno uspela. Udeležilo se je je veliko število Orlov in Orlic in naraščaja ne le iz Savinjskega okrožja, marveč tudi iz Celja, Teharja in Trbovelj. Že predpoldanski nastop naše krščanske telovadne organizacije je ljudi, med njimi tudi politične nasprotnike, ki so se pa dostojno vedli, v popolni meri zadovoljili. Popoldanska telovadba je med občinstvom, ki se je od raznih strani zbralo v največjem številu, našla veliko odobravanje. Po končani telovadbi je govoril poslanec dr. Hohnjec, ki je predpoldne tudi imel cerkveni govor za mladino. Misel naše krščanske mladinske organizacije napreduje v vseh krajih.

t K. Z. v Loki pri Zid. mostu je poslala na Jug. klub v Beograd naslednje resolucije. 1. Mladenici, ki odsluzijo predpisan rok vojaške službe naj se brez vsake prošnje odpuste. 2. Doba vojaške službe bodi kratka. 3. Število vojakov naj se omeji na najnižjo stopnjo. 4. Z vojniki naj se lepše ravna. Prehrana zboljša.

t Nadležnost židovskih in tujih zavarovalnic. Graška »Wechselseitige«, ki nima več pravice pri nas zavarovati zoper ogenj, je oddala zavarovance v Sloveniji kar neki židovski družbi »Jugoslaviji.« Ta zdaj grozi našim ljudem po ljubljanskem liberalnemu advokatu Fettichu s težko in narekuje velike stroške. Na opolova-

na številna vprašanja smo se obrnili na dobrega pravnika, ki nam je tole napisal: „Z ozirom na dr. Fetichevo poročilo za „Jugoslavijo“ ni treba nobene stranke, katere ni podpisala izjave za beograjsko zavarovalnico „Jugoslavija“, plačati, ker graška „Wech selbstige“ ni imela pravice brez vednosti zavarovancev isto oddati kakim drugim zavarovalnici, kajti „Graška“ bi bila lahko oddala svoje zavarovance tudi najslabši zavarovalnici. „Graška“ ima pač pravico odstopiti svoje pravice in dolžnosti kakim drugim zavarovalnici, nikakor pa ne pravice ter dolžnosti, katere ima stranka. Paziti je torej, če „Jugoslavija“ ali morda celo „Graška“ želi, da se napravi pravočasno pri sodnji upor proti plačilnemu povetju.“ — Zaupnike pozivamo na graško ljudem na roko, da jih obvarujejo pred židovsko-nemško vsiljivostjo. Slovenci imamo itak svojo domačo slovensko krščansko zavarovalnico, t. j.: **Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Pejasilca o zavarovanju daje tudi tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru in zastopniki Vzajemne po posameznih krajih.**

t Birnovanje. Prezvisehni vladiki odpočuje jutri v ptujski dekani delit zakrament sv. birne: V soboto, na god obiskanja Marije device, dne 2. julija, na Hajdinu; v nedeljo pri Sv. Šuriju na Ptuj; v ponedeljek pri Sv. Petru-Pavlu v Ptuj; torek pri Sv. Urbanu; v sredo pri Sv. Marku; v četrtek pri Sv. Marjeti niže Ptuja; in v petek pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah.

t Na državni gimnaziji v Mariboru bodo sprejemni izpiti za I. razred šolskega leta 1921/22 dne 2. julija od 10. ure dalje. Vpisovanje za te izpiti bo dne 1. julija od 10. do 12. ure ter dne 2. julija od 8. do 9. ure. Zunanji morejo vpisne listine (rojstni list in zadnje šolsko izpricjevalo) vpsolati po pošti na gimnazijsko ravnateljstvo do 1. julija in nato priti naravnost k izpitu dne 2. julija. — Priglasijo naj se le dobro razviti in dobro pripravljene učenci. V jesenskem roku bodo izpiti dne 12. septembra.

t Zastuzen zupan. Iz Smartna ob Paki se nam poroča: V naši občini je bil izvoljen za župana Martin Steblovnik, versko in narodno zaveden mož in vreden naslednik bivšega župana Martina Pirtovšek. Bivši župan je bil 6 let občinski odbornik, 18 let županov namestnik in dolgo vrsto 26 let naš župan. V tej dolgi dobi si je bivši župan Martin Pirtovšek stekel za našo občino neprecenljivih zaslug. Občinsko premoženje je oskrboval bolj skrbno, kakor lastno. Skozi 14 let je gospodaril z 20% občinskimi dokladi in je sh prihranil 5000 K denarja. Njegov zaslug je bila, da se je razširila naša ljudska šola, po njegovi zaslugi se je postavilo novo župniško gospodarsko poslopje, svinjski hlevi in kozolec in vse to za 12.000 K, kar bi danes stalo čez 100 tisoč K. Razširil je tudi pokopalnice v Gorenjah in v Smartnu. Za svojo osebo ni iskal nobene koristi. Bivši župan je bil pravi mož na pravem mestu, vsa čast mu in prisrčna zahvala od vseh občanov!

t Smrtno ponesrečill. Dne 10. jun. se je smrtno ponesrečil 36letni kmet Janez Zupan iz Praprotnice vasi (Trbovlje). Peljal se je na praznem vozu, misleč iti po krmo za živino. Ko se je imel spustiti po klancu navzdol, se mu hipoma konj splaši, voz se prevrne in tako vleče nesrečnega s sabo po kamenju, zlomila se mu je noga, hudo je bil tudi po životu poškodovan. Drugi dan so ga peljali v Ljubljano v deželno bolnišnico, kjer je pa v par dnevih umrl. Ranjki je bil vedno navdušen pristaš SLS, vsepovsod spoštovan vešč let je bil tudi vjetnik v Rusiji. Ko je prišel domov, mu je oče izročil lepo kmetljo, nakar si je potskal pridno tovarišico, s katero sta bila komaj 2 leti skupaj. Dragi Janez, na svidenje nad zvezdami!

t Prošnja. Dne 21. m. je v Ptuj v Dravi ponesrečil 18letni trgovski učenec v trgovini bratov Slavič, Viktor Mastnak iz Celja. S čolnom je prišel v vrtinec in izginil v valovih. Bil je sredne postave, po obrazu je imel solčne pege, na sebi je imel le plavalne hlače. Prosi se vsakdo, kdor bi njegovo truplo našel naj to najkrajšim putem, če je mogoče brzojavno naznani na naslov

njegovega očeta: Ivan Mastnak, trgovec in krojaški mojster, Celje, Kralja Petra cesta 15. Zagotovljena je nagrada.
t V sroce je zabodel svojo ženo s kuhinjskim nožem Alojzij Tomazin 24. t. m. na ljubljanskem potu. Morilec je pri pogledu na mrtvo ženo sunil se sebe z nožem v prsa, a ti sunki niso nevarni in bo okrevaj. Tomazin je zabodel smrtno svojo ženo radi ljubosumnosti.

t Na dvoje je prerezal brzovlak v Hočah pri Mariboru hlapca graščine Haus am Bacher Ivana Bauer, ki se je sam vrgel pod vlak, ki je bil v popolnem diru.

t Snej so imeli sedaj koncem junija po nekaterih krajih Bosne in v Srbiji krog Kopavnika.

t Škoda, katero je napravila zadnja povodenj v Bosni, znaša 100 milijonov D.

t O našem regentu pišejo listi, da je gotovo, da bo vzel za ženo edino hčerko angleškega kralja, princezino Mary.

t Srbi so izgubili za časa vojne 365.164 mrtvih in med temi 3.798 oficirjev. Na vojnih ujetnikih je izgubila Srbija okroglo 150.000 mož. Skupna izguba Srbije na živini v vojni znaša: 104.390 konj, 115.668 volov, 8.171 mul, 5.230 oslov.

t Bivši cesar Karol se vedno deli odlikovanja. Madžarski grof Apponyi se je klatil pred nedavnim časom po Švici, kjer biva bivši cesar Karol, kate-rega je grof posetil. Karol je grofa v znak hvaležnosti, ker ga je obiskal v prognanstvu, odlikoval s prejšnjim avstrijskim najvišjim repom »zlatega runa«, katerega so nosili samo člani avstrijske cesarske hiše. Časopisje je sedaj rado vedno: Kdaj in kje bo smel madžarski grof v novih državah prepovedano staroavstrijsko odlikovanje.

t Kakšna usoda je doletela nemško podmornico »Deutschland«? Kakor znano, so v dobi vojne od vseh strani na morju zaprti Nemci zgradili veliko podmorno ladjo »Deutschland«, ki je prevažala razne sirovine Nemcem iz Amerike in seve plula iz strahu pred Angličani in Francozi globoko pod vodo. To nemško podmornico so porabili sedaj Francozi kot cilj pri topniškem manevru in jo je zadela usoda, da si bo odpočila za vedno na dnu morja.

t Preizkuševalec postenosti. Nedavno je neki častnik v Parizu napravil čuden preizkus. V raznih pariških predmestjih je spustil iz žepa na ulico usnjato denarnico, v kateri se je nahajalo 50 frankov. Prva, ki je pobrala denarnico, je bila zelo fino oblečena gospa. Hitro je pogledala okoli sebe, nato pa je denarnico skrila. V tem trenutku se je obrnil novinar k njej ter ji rekel: »Vi ste nekaj našli, to je moje!« Gospa se je mrmrlaje oprostila, denarnico pa mu je vrnila. Ta poizkus je napravil novinar na mnogoterih mestih, toda moral je ugotoviti, da ga nihče ni opozoril, da je zgubil denarnico, pač pa je vsak poizkusil podržati najdeni denar. S to čudno preizkušnjo je hotel dokazati, da se poštenost Parizanom polgoma odtuje.

t Velikanske povodnji so imeli v okolici japonskega glavnega mesta Tokio. Narasla voda je odnesla 22 vasi in 2000 oseb je utonilo.

t Ljudskošolska mladina v Vojniku uprizori dne 3. Julija t. l. ob 16. uri v posojilniški dvorani tri prav mične igre, katere čisti prebitek je namenjen nakupu šolskih potrebščin za uboge učence. Prijatelji mladine! Pridite!

t Za Kmetako zvezo so darovali gostje na gostiji Jakoba Marin in gspdč. Marije Urbas v Rušah—Selnici 300 K. Bog plačuj! Mladi par Bog blagoslovi!

Gospodarstvo.

g Čehoslovaška in naša vina. Pred vojno se je uvažalo v kraje sedanje Čehoslovske republike ponajveč avstrijska in madžarska vina. Vina potrebuje Čehoslovaška mnogo, letno okoli 2 milj. 187.000 hl, proizvajajo pa ga jedva 537.000 hl, torej uvažajo Čehoslovaki tri četrtine skupne potrebe. Na čeških vinskih trgih so dalmatinska vina najbolj znana.

g Izvozna carina na živino. Kakar je razvidno iz beograjskih „Službenih Novin“, je sedanja vlada, v kateri sedi samostojni minister Pucelj, spremenila izvozno tarifo takole: Za konje in kobile (belgijske in noriške rase) stare preko 3 leta, od komada 400 din. Za žrebeta iste rase 200 din. Za konje in kobile vseh ostalih pasem se bo plačevalo 250 din. Goveda

in bivoli: 1, za živo govedo 250 din. od komada. 2. Za zaklano in očiščeno 200 din. od komada. Svinje: 1. Do 50 kg žive teže je izvoz svoboden, preko 50 kg žive teže se bo plačevalo 100 din od komada. 2. Od zaklanih svinj in svežega svinjskega mesa se bo računalo od vsakih 100 kg 50 din. izvozne carine. Iz vsega tega je razvidno, da bo izvoz živine kljub nekoliko znižani ceni vsekakor zelo omejen in radi tega ne bo še kmalu pričakovati naraščanja živinskih cen v naših krajih. Blagoslov samostojnega „pehanja“ za blagor kmetskega ljudstva!

g Kako je z izvozom toplokrvnih konj? Generalna direkcija carin objavlja, da je dovoljen izvoz samo 3000 toplokrvnih konj. „Kmetijski list“ pa laže in farba svoje čitatelje s 5000 konji. Resnica je ta, da je dovoljen vsekupni izvoz 5000 konj, od katerih je pa 2000 mrzlokrvnih konj določenih že za Grško. Razentega se mora po odredbi ministrskega finančnega odbora v svrhu izvoza konj vložiti prošnje pri Generalni direkciji carin v Beogradu. Izvoz je torej dovoljen le po prehodni odobritvi generalne direkcije. Da se v Beogradu nikomur in v nobeni zadevi ne mudi, je znana stvar. Centralistično uradovanje, ki je žalibog — polzevo, bo tudi v tem oziru zelo škodovalo izvozu naših konj.

g Na mariborski svinjski sejem 24. junija 1921 se je pripeljalo 146 ščetrinarjev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Plemenite svinje za 1 kg žive teže K 24— do 26—, polpitane svinje 26—, mladi prašiči 6— 8 tednov komad 200— 400—, mladi prašiči 3 mesece 600 do 800—, mladi prašiči 6 mesece 900 do 1300— K. Koze so bile komad po 450— do 500— K. Kupčija je bila precej živahna.

g Mariborski trg je bil v soboto 25. junija zelo dobro obiskan ter živahen. Kmetje iz Dravskega polja so pripeljali okoli 30 vozov krompirja, med temi kakih 10 vozov starega, ostalo pa že nove letine. Star krompir so prodajali po 16—20 K merico, t. j. 2 K 1 kilogram; nov krompir 20—24 K merico ali 3 K 1 kilogram. Špetharjev je bilo malo. Ob 9. uri so že vsi prodali ves špeth in meso. Cena špethu 44—46 K 1 kg, meso 32 K; Mesarji so prodajali goveje meso po 22 do 24 K, telečje 16 do 18 K, jetro 16 K, pljuča 12 K, sroce 18 do 20 K, želodec 8 K, vampi 8 K. — Perutnine je bilo na 1000 komadov. Cena piške 40 do 60 K par, goska 60 do 100 K 1 komad, race 50 do 60 K, kozlički 100 do 200 K, domači zajci 20 do 60 kron. — Bučno olje 44 K 1 liter. — Zrnje: pšenica 8 K 1 liter, ječmen, ajda, oves, bela koruza 4 K, rumena koruza, fižol 5 K, rž 6 K, proso 7 K. Razno: gobe 1 K komad, črnice 4 do 5 K liter, laško grozdčje 10 do 12 K, mafine 12 do 14 K, glavna solata komad 1 K, kumarce komad po 3, 6, 20, 30 K, zluščeni vrtni grah 24 K liter, jajca 3 K komad, jabolka 1 do 2 kroni, kisló zelje krožnik 1 K, čresnje liter 3 K, kilogram 8 K.

t Cene poljskim pridelkom. Kljub deževju zadnjih dni kaže letina v žitno bogatih krajih Vojvodine in Banata dobro. Cene pšenici so 1050—1060, koruza za mlin 520—520 K. V Šomboru rastejo cene poljskim pridelkom. Pšenica je po 1070—1080, koruza 420—430 K, oves 530—540 K.

g Cene za živila v Avstriji. V Avstriji stane 1 kg: moke 80 K, kruha 34 K, riža 63 K, sladkorja 190 K, govedine 266 K, teletine 271 K, svinjetine 284 K, masti 280, klobas 280 K, olja 215 K, masla 330 K, krompirja 8 K; 1 jajce 12 K, liter mleka 35 K, liter vina 120 K in liter piva 17 K.

g Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo popraševanje po hmelju malenkostno. Cene za tamošnji hmelj so se gibale med 2050—2200 kron za 50 kg. Poljski hmelj prvovrstne kakovosti so kupovali po 1800 kron za 50 kg. Po drugem tujem hmelju ni bilo popraševanja. Hladno in mokro vreme v preteklem tednu je hmeljskim nasadom zelo škodovalo.

g Lesne cene. Trenotno je v naši državi popraševanje po lesu malenkostno. Lesa se več proizvajajo, nego se ga uporablja, vsled česar so zaloge lesa polne. Za otesani les v navadni dobri se plačuje po 700 K za kubni meter. Za deske za zaboje pla-

čujejo kubni meter po 1250 K, komad bukovega praga plačujejo po 65 kron. K. Kubni meter bukovih drv, postavljenih na vagon od nakladalne postaje plačujejo po 150 K. Lesne cene v Sloveniji so mnogo višje nego v hrvatskih in srbskih pokrajinah.

g O znatnem padanju cen nam prihajajo poročila iz Italije in Čehoslovaške, odkoder smo tudi navezani tudi mi na uvoz raznega blaga. Osebito padajo v ravnokar omenjenih državah cene blagu za obleke, ker se je razvila trgovska konkurenca, zaloge so polne blaga, a odjemalci ne kupujejo veliko, ker čakajo, da bo blago od dne do dne še cenejše. Padanje cen blaga za obleke je opaziti tudi pri nas, ta padec pa bo tem večji, ako bodo padle cene v Italiji in osebito v Čehoslovaški, ki nas zalaga z blagom za obleke.

Mestni drobiž. Veljavnost drobiža mestne občine Maribor preneha s 30. junijem 1921. Mestna blagajna bo zamenjala drobiž od 1. do 8. julija 1021 med uradnimi urami, nakar se opozarja občinstvo s pripombo, da se po tem roku ne bo več oziralo na nobeno prošnjo.

g Vrednost denarja. Ameriški dolarja stane 140 $\frac{3}{4}$ — 141 $\frac{1}{2}$ naših kron. Za 100 nemških mark je plačati 212—213, za 100 češkoslovaških kron 198, za 100 avstrijskih kron 22 $\frac{1}{2}$ in za 100 laških lir 710 — 712 jugoslovanskih kron.

Dopisi.

Sv. Primož na Pohorju. Dne 20. junija nam je nemila smrt ugrabila iz naše srede veleposestnika Mihaela Ladnika lastnika pd. Ladnikove in Plazove kmetije v najlepši moški dobi 46 let. Vzoren in razumen gospodar zapuščala krasno urejeno posestvo, žalibog brez potomstva, ker je še bil neoženjen. Bil je zaveden in vedno zvest somišljenik SLS kakor njegov brat Anton pd. Rebernik. Blag spomin njegovi duši!

Mozirje. Dne 19. junija je prevz. knezofk obiskal našo župnijo in delil pri nas zakrament sv. birne. Ob prihodu so ga pozdravljali maji, slavoloki, zastave in pkanje topičev. Žalibog je bilo vreme deževno. Vendar se je nabralo že ob sprejemu v soboto mnogo ljudstva. Prevzišenega so pozdravili gg.: komisar, trški in okoliški župan, upok. nadučitelj Praprotnik in ena šolarica; zvečer so priredili cerkv. pevci podoknico. Birmanih je bilo 329 otrok.

St. Juri ob Taboru. Naš dični samostojnejš Plavšak in njegov oprača Slatinšek sta bila 13. junija obsojena na 500 K in poravnavo vseh stroškov. Zakaj pa? Zato ker sta pred občinskimi volitvami raznašala laži, da je bivši občinski odbor odtegoval od vojnih podpor po 5%. Samostojneži so pri občinskih volitvah pri nas zmagali največ s to lažjo, ki so jo širili tudi na posebnih lepkih. Toda laž ima kratke noge! St. Jurčani! Ali zapuščate občinsko gospodarstvo stranki, ki si je z lažjo in sodnijsko dokazano tatvino dobrega imena prigoljufala večino v občinskem odboru?

Novejše.

Napad na regenta Aleksandra. Ob sklepu uradništva nam javljajo iz Beograda, da je večeraj, 29. junija dopoldne regent Aleksander prisegel na ustavo. Ko se je vračal od prisege, je vrgel iz visoke hiše nek komunisti bomo. Aleksandru se prav nič ni zgodilo, pač pa je ranjenih kakih 10 oseb. Napadalca so prijeli.

Rašiču se je vendar le posrečilo, da je potom političnih kupčij na račun davkoplačevalcev z mešetarjenjem za centralistično ustavo pri glasovanju na Vidovo dne 28. t. m. — večino glasov vladnih strank. Ustava je torej sprejeta in tudi regent je že prisegel na njo. Glavno zaslug, da smo Slovenci prodani centralizmu, da smo izgubili upravno samostojnost, imajo liberalci in izdajalci kmetskega stanu — samostojneži. Samouprava je začasno pokopana in naš kmet bo čutil samostojni blagoslov centralizma v še večjih davkih in pri vsem plačevanju ne bo imel nikjer besede. Na Vidov dan v lelu 1921 so prodali zastopniki kmeta (samostojneži) slovensko avtonomijo, prodali pa tudi ljudsko voljo in besedo na vodilnih mestih za — izvoznice.

Društvena naznanila.

Hranilnica in posojilnica r. s. z. s. n. z. v. Selnici ob Dravi vabi udeležence na 14. redni občni zbor, ki se vrši dne 17. julija dopoldne ob 8. uri v župnišču v posojilniških prostorih. Vrši se po sledečem redu: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelnika in nadzorstva in poizvedba rač. zaključka za l. 1920. 3. Poročilo o izvršeni reviziji v letu 1920. 4. Volitev načelnika in nadzorstva. 5. Slučajnosti. Ako bi se pa ob določeni uri ne dosego zadovoljno število članov, se pol ure pozneje brespegojno etrori občni zbor tudi pri uesadostni udeležbi članov. 478

MALA NAZANILA.

Oklic. Iščo se v neki salslužbeni zadevi naslov Antona Grašič, ki je bil l. 1894 železničar v St. Veit nad Glan na Koroskem. Za posredovanje njegovega naslova plača 200 K dr. Iro Benkovič, odvornik v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6. 2-2 465

Izjava. Preklidem in obkrivljam žalil gg. Ivan Pečoler in Franca Hriserak v Legenu in se obema zahvaljujem, da odstopita od nadaljnjega sodnega postopanja. Jos. Skaza, posestnik, Legen. 483

Iz čehoslovaške

tkalnice ravnozar došlo: Posteljina, lepo pisana 78 cm široka 1 m 96 K, 120 cm široka 1 m 68 K. Inlet, roza 120 cm široka 1 m 78 K. Platno, domače, pristno sa rjuhe ali prtiče 148 cm široka 1 m 180 K. Namizni prti, beli in barvani, s in brez franž, široki in dolgi 150 cm, 1 komad 150 do 200 K. Enaki prti 150 cm široki, 200 cm dolgi 1 komad po 200 do 280 K. Lanene hrisače po različnih cenah. Ena jedilna lanena garaitera kot 1 namizni prti in 6 servijetov v različnih cenah. 1 slanzjača pristna 180 K, 1 cajg h'ače 140 do 260 K. Zenske nogavice 1 par 20 do 45 K, Obleke za dečke od 3 do 9 let 240 do 380 K, 1 tridelna zimnica (matraca s afrikom 180 K, 1 zimnata podlaga (Draksteinata) 365 K. V zalogi večja izbira blačevine, plavotiska, beloga platna, itd. Vsakovrstne vrvi, kot za cerkvene svonove, splave (flose), seno, dvigala in perilo, konjake strange, ujade.

Alojzij Gnušek, Maribor, 428 Glavni trg 6.

Brejo krayo dobro doojnico predam. Serbec, Kamnica. 482

Dve težki kobili na prodaj pri lastniku Ivanu Rapoc, Tržaška cesta, Maribor, gostilna „Mesto Trst“. 481

POZOR MLINARJI!

Pristna volnena mlinska sita 24 in 32 cm široko po znatno nižani ceni, kakor prvovrstna svilena sita svetovnoznane znamke „Alber Wudler“, priporočila trgovina

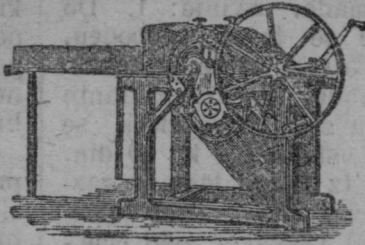
AVGUST CADEZ, Ljubljana Kolodvorska ulica št. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Zahtevajte cenika. 1-6 472

Volčji psi 14 dni stari, 8 pokševilu, odda Jos. Hornický, velepos. v St. Ilju v Slov. gor. Cena po dogovoru. 1-8 858

Pasijonska igra „Kristovo trpljenje“ obstoječa iz 100 krasno koloriranih dispozitivov je na prodaj. Igra je sposobna za kako potovalno podjetje ali pa za društva. Sokolska ulica 43 v Studencih pri Mariboru. 469

V lepem prometnem trgu Preklje se prodaja ali da v najem na izbornem prostoru, posestvo tri postopja, ki tvorijo celoto, trgovina n opravo špec. in man. blagom, 80 oralov zemljišč, gosdi, njive, travniki, vinograd s pritlikavimi in premišninami. Ugodni pogoji po dogovoru se svejo pri upravi lista. 470 1-2

Glasovir, se prodaja, čisto v dobrem stanju Za ogledati je pri Antonu Vrabi, pošta Križevci pri Ljutomeru. 4-6 415

POZOR!

Vsakovrstni poljedeljski stroji, mirovna roba, dospeli od prvovrstnih čehoslovaških in avstrijskih tovarn. Posebno priporočam k nakupu:

vitile, vsakovrstne mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali žitne odbiralnice, slamoreznice, sadne in grozdne mline, drobilne mline, travniške in njivne brane, gnojilne črpalke, vodovodne cevi, motorje in parne stroje, pocinkane brzoparilnike, dvoredne koruzne sejalne stroje, plečke za okopavanje in osipavanje ter mlečne posnemalnice. Oskrbim slamorezne nože ter popravila strojev. Dajem točna pojasnila. Postrežba solidna.

IVAN HAJNY, Maribor, Aleksandrova cesta 45, naspr. gl. kol.

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptujju

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.
RIHARD ORSSICH, PTUJ.

Oddam dobro vpejano trgovino, gostilno in trafiko, pet minut od postaje, zraven tvrvarne in žage. Iste se pri gopeji Brežnik, Slomikov trg št. 84, Celje. 471

Posestvo naprodaj pol ure od drž. ceste, poslopje v dobrem stanju, sidano, z opejo krito, 800 m² stoječega mehkega in okroglo 2 m² trdega lesa. Redi se 7-8 glav živine. Natančnejši pogoji in cena se izve pri pooblaščenem Ivanu Ivanu Natek, p. Sv. Jurij ob Tabornu. 1-2 478

Hiša

5 sob, 3 kuhinje, klet, pralnica, svinjski hlev in lep vrt je na prodaj. Vpraša se v Studencih pri Mariboru, Ciril-Metoda ulica št. 15. 468

Rafija, najboljše kakovosti, rdeče deteljno seme za sejanje med sjo v avgustu, da spomladi najboljše klajo. Prašek za sviaje v vročem poletju zelo potreben za svinje, lepo krušno moko, najfinjšo pšenično moko, polento, sladkor, kavo, petrolej, bučno olje, olivno olje in vse specerijsko blago po skrajno nizkih cenah! Priporočila še nad 50 let obstoječa trgovina špecerijskega blaga in trgovina s semeni Ivana Sirk, Maribor, Glavni trg. 4-8 420

Pozor! Vsakovrstni poljedeljski stroji, mirovna roba, dospeli od prvovrstnih čehoslovaških ter avstrijskih tovarn. Posebno priporočam k nakupu: vitile, vsakovrstne mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali žitne odbiralnice, slamoreznice, sadne in grozdne mline, drobilne mline, travniške in njivne brane, gnojilne črpalke, vodovodne cevi, motorje in parne stroje, pocinkane brzoparilnike, dvoredne koruzne sejalne stroje, plečke za okopavanje in osipavanje ter mlečne posnemalnice. Oskrbim slamorezne nože ter popravila strojev. Dajem točna pojasnila. Postrežba solidna. Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti gl. kolodvoru. 5 148

Posestvo, mlin, gostilna stillaško opravo, tobačna frafrika, električna razsvetljava brez stroja, 1 in pol oral travnika, na prodaj v Feldkirchenu na Gornjem Štajerskem. Natančnejša pojasnila daje Frančiška Karner, Ruda-Lipica pri Velikovu, Korosko. 8-3 480

Mizarska obrt! Valed smrti soproga dam v najem dobro vpejano mizarsko obrt s vsem orodjem in lepi, svežih in prostrani delavnici v trgu. Vojnik pri Celju. Ana Novak. 1-2 481

Nova hiša dve nadstrop. na se prodaja v Mariboru, Smetanova cesta 50, ima 11 sob, 11 kuhinj na zdravi solnčni legi. Več se izve pri Antonu Vrabi, pošta Križevci pri Ljutomeru. 2-6 464

Nov stroj se prodaja za negavice tkati (plesti) čisto v dobrem stanju za ogledati je pri Antonu Vrabi, p. Križevci pri Ljutomeru. 2-8 468

Kontoristinja, zmožna perfektno slovenske in nemške stenografske in strojepisne se takoj sprejme v trgovsko pisarno. Ponudbe na poštni predal 44 Celje. 8-8 410

Gospodinjo iščem na delo. Ponudbe pod „zanesljiva“ na upravo. 8-8 417

Učenca sprejme takoj knjigovoznica. Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Deklo, bolj priletno, ki je delo in ki zna nekoliko kuhati, sprejme trgovina Vračko, št. 11 v Slov. gor. 8-8 424

Prodajalka ali pomočnik, starejša s dobrimi sprisovalci se sprejme s 1. julijem v mešano trgovino g. Florjan Gajšek, Loka pri Znanju. Hrana in stanovanje v hiši, plača dogovor. 1-2 476

Trgov. pomočnik izvešbau v špeceriji in šelaznini se sprejme pri Ed. Suppanz. Pristava. 1-2 476

Naročajte naše liste!

KMETJE POZOR!

Izdelovanje in izmenjava najboljšega

rips olja

se je začelo v tovarni 2-3 416

Tomaža Krajnc, Fram pri Račju.

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“

Sprejema **hranilne vloge** in jih obrestuje najugodnejše od dneva vloge do dneva dviga.

Posojila daje na vknjižbo, poroštvo in zastavo.

Otvorja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.

746

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica šte. 6.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%.

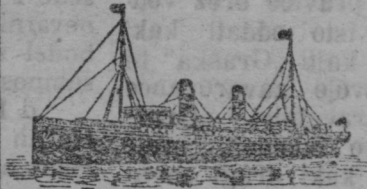
Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo.

Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod [vknjižbo brezplačno.]

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Iz Havre v Ameriko samo šest dni

Edine najkrajše črte prek Havre, Cherbourg in Antwerpen v Newyork. — Vorne listke in zavedna pojasnila izdaje edina koncesionirana potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 41.

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice

in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Ravnokar in z najnovejšim materijalom opremljena

tiskarna Anton Rode

Celje, Razlagova ulica 19

izdeluje vsakovrstne tiskovine za urade, vojaške, oblasti, notarje, trgovce in obrtnike, društva in zasebnike. — Tisk knjige, brošure in časopise. — Umetniške tiskovine in barvotiske vseh vrst. — Postrežba strogo solidna in po konkurenčnih cenah. Proračune in vzorci črk brezplačno na razpolago.

Lastna knjigovoznica izvršuje vsa v stroke spadajoča dela. Lastna izdelovalnica štambilij iz kavnika.

Za lepo posestvo v okolici Maribora se išče za takojšnji vstop

samostojna ženska oseba

koja je popolnoma vajena v gospodarstvu, vino-sadje in živinoreji s sodelovanjem. Pojasnilo daje uprava. 479

Vabilo na občni zbor

Posojilnice v Brežicah, r. z. z. n. z., ki se vrši dne 6. julija 1921 ob 6. uri zvečer v lastni pisarni. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1920. 4. Volitev načelnika. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, vrši se isti dan in v istem prostoru drugi občni zbor, ki sklepa takrat pri vsakem številu zadržnikov. Načelnstvo.

Pridobivajte naročnike!